

TOIMINTAKERTOMUS

2024

KYLÄTOIMINTA HANKKEET

TOIMINTAKERTOMUS 2024

Sisällys:

• KYLÄTOIMINNAN ORGANISAATIOKAAVIO	03
• HALLINTO	04
• HENKILÖSTÖ	05
• TALOUS	06
• JÄSENMÄÄRÄ	07
• KYLÄTOIMINTA	07
• TILAISUUDET JA TAPAHTUMAT	10
• VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN	13
• VAIKUTTAMINEN	14
• YHTEISTYÖ	15
• MUU TOIMINTA	16
• HANKETOIMINTA	18

Kylämaisen elämäntavan puolesta

Pohjois-Savon Kylät

Pohjois-Savon Kylät ry:n tarkoituksena on edistää kylien asukkaiden yhteistyötä, omatoimisuutta, turvallisuutta, kylien elinvoimaisuutta sekä toimia kylien yhteisten etujen valvojana, lisätä kylien vakinaisten ja vapaa-ajan asukkaiden viihtyvyyttä, harrastus- ja kulttuuritoimintaa ja yhteistyötä, sekä edistää palveluiden säilymistä alueella.

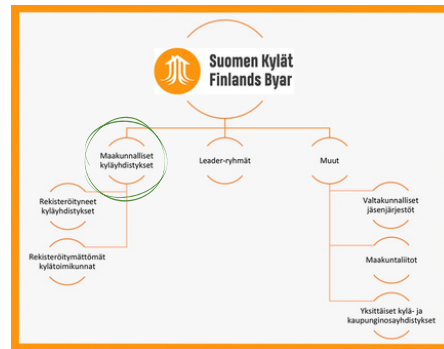
Pohjois-Savon maakunnassa on 19 kuntaa, joissa kyliä yhteensä 279. Pohjois-Savossa on 194 rekisteröityä kylä- / asukas yhdistystä, loput 85 ovat kylätoimikuntia sekä muita yhdistyksiä, jotka toimivat kylä- tai asukas yhdistyksen tavoin. Pohjois-Savon Kylät ry:n tärkein tehtävä on toimia kylätoiminnan edistäjänä ja kylätoiminnan edunvalvojana Pohjois-Savossa.

KYLÄTOIMINNAN ORGANISAATIOKAAVIO

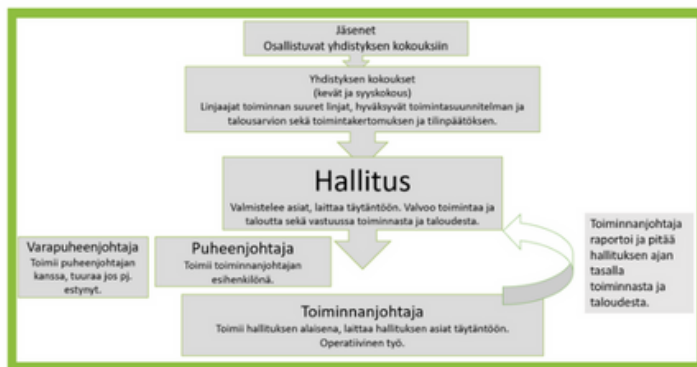
Pohjois-Savon Kylät ry on maakunnallinen kyläyhdistys, joka on perustettu vuonna 1993.

Pohjois-Savon Kylät ry toimii maakunnallisena kyläyhdistyksenä, kylätoiminnan edistäjänä ja kylätoiminnan edunvalvojana.

Kattojärjestömme on Suomen Kylät ry.

Päätösvalta yhdistyksessä kuuluu jäsenille, jotka käyttävät valtaansa yhdistyksen varsinaisissa kokouksissa Pohjois-Savon Kylät ry:n sääntöjen mukaisesti. Jäsenistön valitsema hallitus hoitaa huolellisesti yhdistyksen asioita lain, yhdistyksen sääntöjen ja päätösten mukaisesti. Pohjois-Savon Kylät ry:n puheenjohtaja johtaa toimintaa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Toiminnanjohtaja toteuttaa yhdistyksen toimintaa työnkuvansa mukaisesti noudattaen toimintasuunnitelmaa, talousarviota sekä noudattaa hallituksen ja puheenjohtajan antamia ohjeita ja määräyksiä, vastuualueenaan toiminnan organisointi, suunnittelu ja kehittäminen, talouden seuranta, sidosryhmäyhteistyö sekä asioiden valmistelu, esittely ja toimeenpano. Mahdolliset muut toimihenkilöt vastaavat omasta työstään työnkuvansa mukaisesti.

HALLINTO

HALLITUS

Puheenjohtaja: Henna Tiitinen (Leppävirta)

*) viranomaisorganisaatio

**) Leader-ryhmä on vaihtunut 2 vuoden välein

Varsinaiset jäsenet:

1. Tuula Kajaste (2023-2024) (Vieremä)
2. Juha Immonen (2024-2025) (Vehmersalmi)
3. Sirpa Miettinen (2023-2024) (Vehmersalmi)
4. Anu Jokisaari (2023-2024) (Leinolanlahti)
5. Terttu Kolari (2023-2024) (Tuusniemi)
6. Jukka Parviainen (2023-2024) (Nilsjä)
7. Olli-Pekka Kähkönen (2024-2025) (Varkaus)
8. Eveliina Markkanen / Ylä-Savon Veturi * (2024-2025)
9. Riikka Pehkonen / Pohjois-Savon liitto (2024-2025)
10. Virva Leväinen * (2024-2025) (Joroinen)

Varajäsenet:

1. Kari Vornanen (2023-2024) (Sonkajärvi)
2. Juha-Pekka Miettinen (vara-pj 2024-2025) (Vehmersalmi)
3. Iisa Riisalo * (2024) (Joroinen)
4. Anna-Liisa Pekkarinen (2023-2024) (Varpasmaa)
5. Arja Voutilainen (2023-2024) (Riistavesi)
6. Anu Jestoi (2023-2024) (Muruvesi)
7. Toini Juvonen (2024-2025) (Varkaus)
8. Minna Partanen / Ylä-Savon Veturi * (2024-2025)
9. Tuomas Niskanen * (2024) (Siilinjärvi)
10. Mirja Wihuri * (2024-2025) (Maaninka)

YHDISTYKSEN HALLITUKSEN KOKOUKSET

Hallituksen ulkopuolisena sihteerinä toimi toiminnanjohtaja Sari Vainikainen.

Hallituksen kokouksia oli vuoden aikana kahdeksan (8) kertaa. Hallituksen kokouksiin on voinut osallistua joko paikan päällä tai etäyhteydellä (Teams). Pääasiallisesti hallituksen kokoukset hoidettiin etäyhteydellä.

YHDISTYKSEN HALLITUKSEN TYÖPAJAT

Syksyllä järjestettiin kaksi työpajaa hallituksen työskentelyn kehittämiseen:

1. Ratkaisupaja 1/2 17.9. klo 17.30-19: "Mitä varten olemme olemassa?" - Pohjois-Savon Kylät ry:n toiminnan tarkoitus.
2. Ratkaisupaja 2/2 8.10.2024 klo 17.30-19: "Mikä on hallituksen tehtävä?" - Pohjois-Savon Kylät ry:n hallituksen strateginen osallisuus, tehtävät & toimintatavat.

YHDISTYKSEN SÄÄNTÖMÄÄRÄISET KOKOUKSET

Pohjois-Savon Kylät ry:llä on vuodessa kaksi sääntömääräistä kokousta: kevätkokous, joka järjestetään huhtikuun loppuun mennessä ja syyskokous, joka järjestetään marraskuun loppuun mennessä.

Kevätkokous pidettiin 20.4.2024 klo 15.30 Valoharjussa (Hiltulanlahti/Kuopio).

Kevätkokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat, hyväksyttiin toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2023.

Kevätkokoukseen osallistui kymmenen (10) henkilöä, joista valtakirjalla neljä (4) yhdistysjäsentä ja kaksi (2) henkilöjäsentä.

Syyskokous pidettiin 23.11.2024 Hermannitalolla (Syvänniemi, Kuopio/Karttula) sekä etänä.

Syyskokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat:

- vahvistettiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2025,
- päätettiin jäsenmaksuista sekä valittiin hallituksen jäsenet erovuoroisten sekä kesken kauden eroa pyytäneiden tilalle.

Syyskokoukseen oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä.

Syyskokoukseen osallistui 20 henkilöä, joista valtakirjalla yksitoista (11) yhdistysjäsentä ja viisi (5) henkilöjäsentä.

HENKILÖSTÖ

Uusi toiminnanjohtaja aloitti 1.1.2024

Toiminnanjohtajana aloitti Sari Vainikainen, joka työskenteli osittain kylätoiminnassa valtionavustuksella ja osittain hankkeille.

Toiminnanjohtajan työaika jyvitettiin kylätoimintaan ja hankkeille toteutuneen työajan mukaisesti Oma kylätaide -hankkeessa sekä Leppävirran kunnan ikäihmisten tapahtumakalenterin ylläpidossa ja maakunnan hyvinvointialueen rahoittamassa virkistyspäivätoiminnassa.

Kesällä 2024 kylätoiminnassa työskenteli myös määräaikainen viestintä- ja kyläkoordinaattori.

Puheenjohtajatyöparin muutos syyskaudella 2024

Vuoden 2024 alussa puheenjohtajat ja toiminnanjohtaja sopivat, että jatkossa myös varapuheenjohtaja on aiempaa aktiivisemmin mukana toiminnassa, jolloin on helpompi jakaa vastuuta, mikäli aikataulut osoittautuvat haasteellisiksi.

Puheenjohtajana toimi Henna Tiitinen. Suunnitelma varapuheenjohtajan osallistumisen vahvistamisesta toteutui toden teolla syksyllä. Syys-joulukuussa 2024 puheenjohtajuudesta vastasi pääasiassa varapuheenjohtaja Juha-Pekka Miettinen.

Syyskokouksessa 2024 puheenjohtaja Henna Tiitinen luopui syksyn aikana aikatauluhaasteidensa vuoksi puheenjohtajuudesta. Syyskokouksessa valittiin uudeksi puheenjohtajaksi vuodelle 2025 Juha-Pekka Miettinen.

Yhdessä - Uskaltaen - Fiksusti

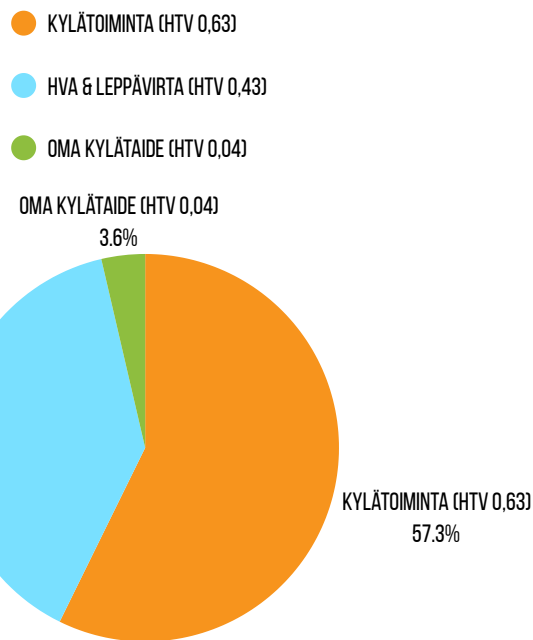
Vuonna 2024 saimme todella paljon aikaan, erityisesti kun ottaa huomioon sen, että toiminnanjohtajan työ on osa-aikainen. Toinen puoli työajasta käytettiin hanketyöhön.

Näissä molemmissa ylitimme tavoitteemme, ja se selittyi toiminnan ketteryydellä ja yhteistyöllä!

Virkistyspäivätoiminnassa kumppaneina olivat niin rahoittaja eli Pohjois-Savon hyvinvointialue että kylien aktiivit ja tapahtumien sisällöntuottajat. Kylätoiminnassa on syytä nostaa esille erityisesti Karttulan pitäjäraati (Emilia Halmetoja, Jaana Antikainen ja Satu Pylkkönen), Vehmersalmen pitäjäraati (Mauno Kumpulainen) ja koko Aasukkaan Ääni -työryhmä.

Yhteistyön tekeminen on sekä mukavaa että tuloksekasta ja niukkojen resurssien aikana erityisen suositeltavaa!

YHDISTYKSEN TALOUS

Yhdistyksen talous perustui MMM:n maaseutupolitiikan neuvoston myöntämään Suomen Kylät ry:n kanavoimaan kylätoiminnan valtionavustukseen, jäsenmaksutuottoihin, varainhankintatuottoihin sekä hankkeiden osalta myönnettyihin hankerahoituksiin.

Lisäksi yhdistys sai rahoitusta hakemuksien mukaan Pohjois-Savon liitolta, Kuopion kaupungilta ja Leppävirran kunnalta. Vuoden 2024 tilinpäätös on 192,14 euroa ylijäämäinen.

Yhdistyksen valtionavustuksella toteutettu toiminta oli -1.912,29 euroa alijäämäinen, ja pääasiassa kyläkouluasian esillä pitämiseen tehtyjen satsausten vuoksi. Tämä oli tietoinen valinta, sillä toiminnanjohtaja ja puheenjohtajisto pitivät tärkeänä asian esille nostamisesta - etenkin, kun aiheeseen ei juurikaan muualla tartuttu siinä määrin kuin aihe olisi mielestämme ansainnut.

Kirjanpidosta ja palkanmaksuista vastasi Talouspalvelut TiMa Oy, ja tilintarkastajana toimi Tilipalvelu Sirpa Koponen Oy. Rahastonhoitajan tehtävistä vastasi toiminnanjohtaja Sari Vainikainen.

HANKERAHOITUKSEN KÄYTTÖ

Yhdistyksen toteuttamien hankkeiden rahoituksen käytettiin seuraavasti:

1. Leppävirran kunnan myöntämä 1500 euroa käytettiin kokonaan,
2. Pohjois-Savon hyvinvointialueen kumppanuushankerahaa jää käyttämättä 94,05 euroa, ja summa siirretään seuraavalle vuodelle ja
3. Oma Kylätaide -hanke on -26,96 euroa alijäämäinen.

VALTIONAVUSTUKSEN KÄYTTÖ

Suurin osa valtionavustuksesta käytetään henkilökuluihin eli toiminnanjohtajan osa-aikaiseen palkkaamiseen. Toiminnanjohtajan työstä pidetään työajanseurantaa (tuntikirjanpito), jonka mukaan valtionavustukseen kuuluvat työt kirjataan valtionavustuksen kuluihin. Valtionavustukselle katetaan matka-, majoitus- ja osallistumiskuluja, jotka kuuluvat valtionavustustoiminnan piiriin. Matkakustannukset ovat suuret, koska välimatkat ovat pitkiä ja julkista liikennettä ei ole käytettävissä. Lisäksi henkilökuluissa on valtionavustuksella katettavat pakolliset sivukulut sekä työterveyskulut. Valtionaputoiminnan alle on kirjattu myös kesän 2024 osa-aikaisen viestintä- ja kyläkoordinaattorin palkkakulut.

Valtionavustusta on käytetty kylätoiminnan kehittämiseen, neuvontaan, tiedottamiseen ja koulutuksiin sekä kunta/kyläkerroksen toteuttamiseen. Hallituksen työpajat sekä kyläkoulujen puolesta järjestetyt tapahtumat toivat kuluja, joita ei oltu talousarvioon sisällytetty, mutta nämä satsaukset nähtiin tarpeellisina toteuttaa. Tiedotuksesta ja viestinnästä syntyy sekä ostopalvelukuluja, että hankintoja esim. kylätiedotteet ja nettisivujen ylläpitäminen.

Yhdistyksen puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle maksetaan vuosittainen palkkio, ja kaikille hallituksen jäsenille matkakulut.

Yhteiskuluissa on toimisto-, puhelin-, posti-, pankki-, atk-kuluja, toimisto- ja kokoustilojen vuokratkuluja. Yleiskuluja jyvitetään eri kustannuspaikoille sen mukaan mikä osuus kohdistuu mihinkin toimintaan. Yleiskuluissa on myös kirjanpito- ja tilintarkastuskulut. Muissa kuluissa ovat yhdistyksen vakuutuskulut (irtaimisto ja vastuuvakuutus), yhdistysrekisterimaksuja sekä muille maksettavia jäsenmaksukuluja. Kuluja tuli Pohjois-Savon Vuoden Kylä -kilpailuun liittyvästä palkinnosta.

JÄSENMAÄRÄ

Yhdistyksen jäseninä voivat olla kyläyhdistykset tai muut kyläyhdistysten tavoin toimivat yhdistykset, yksittäiset henkilöt tai kannattajajäseninä esimerkiksi yrityksiä.

Yhdistyksellä oli yhteensä 75 jäsentä, joista

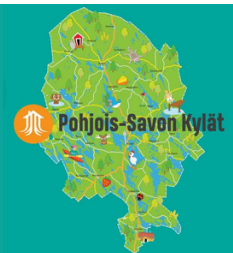
- 60 yhdistysjäsentä,
- 14 henkilöjäsentä ja
- 1 kannattajajäsen.

Jäsenmaksun maksaneita oli seuraavasti:

- 58 yhdistysjäsentä ja
- 13 henkilöjäsentä.

Toimintamme

Yhdessä - Uskaltaen - Fiksusti

KYLÄTOIMINTA

TOIMINNAN PAINOPISTEET

- Kylätoiminnan tiedonvälittäjänä ja edunvalvojana toimiminen
- Kylärekisterin ja kylätalorekisterin ylläpito
- Kyläkoulujen puolesta puhuminen
- Kyläturvallisuuden esille nostaminen
- Kylätoiminnan tiedonvälittäjänä ja kehittäjänä toimiminen

KYLÄTOIMIJOIDEN NEUVONTA, TUKEMINEN JA EDUNVALVONTA

Toiminnanjohtaja auttoi ja neuvoi kylätoimijoita mm. erilaisten avustusten hakemisessa, lausuntojen antamisessa ja kyläkyselyjen tekemisessä sekä Avoimet Kylät -päivän ja Avoimet Joulukylät -tapahtumien toteuttamiseen liittyen. Lisäksi toiminnanjohtaja on opastanut eri teemoilla kylä- ja asukastoimijoita. Neuvoja kysyttiin vuoden aikana pääasiassa puhelimitse ja sähköpostitse.

Pohjois-Savon kylät ry:llä on edustuksia eri ohjausryhmissä ja toimikunnissa. Lisäksi osallistutaan aktiivisesti erilaisiin tilaisuuksiin, seminaareihin ja tapahtumiin, joissa kylätoimintaa tehdään näkyväksi.

KOULUTUSTA KYLÄTOIMIJOILLE

Sonkajärvellä järjestettiin 7.4.2024 keskustelutilaisuus järjestökentän elinvoimaisuudesta. Toiminnajohtaja kutsuttiin tapahtuman fasilitoijaksi, ja siinä sovellettiin Kyläkoutsin konseptia sekä SITRA:n tulevaisuustajuus-mallia.

KYLÄNEUVOSTOT

Toiminnajohtaja kutsuttiin vierailemaan Vieremän kyläneuvostossa sekä kouluttamaan Sonkajärven kylätoimijoita. Muista kunnista kutsuja ei tänä vuonna tullut.

KYLÄVIERAILUT

Vuoden aikana pidettiin yhteyttä ainakin 60 eri kylään. Osaan ehdittiin tehdä vierailujakin, kuten muun muassa seuraaviin:

- Muuruvesi: saimme kutsun osallistua yhteen uuden Kylätuupi -porukan ensimmäisistä suunnitteluilloista.
- Haluna: kyläyhdistys kutsui juhlistamaan uuden minigolf-radan avajaisia ja samalal vaihtamaan kuulumisia.
- Syvänniemen kylä kutsui toiminnajohtajan mukaan tapaamiseen, jossa kylän eri yhdistysten aktiivien lisäksi paikalla myös maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

KYLÄTURVALLISUUS

Syksyn aikana tiivistettiin yhteydenpitoa hyvinvointialueen pelastustoimen yhteyshenkilöiden kanssa. Pohdimme vuodelle 2025 yhteistä kyläturvallisuuskoulutusta, mutta päätimme hyödyntä Suomen Kylien Kylävara -hankkeen webinaareja sen sijaan.

Ylläpidimme listaa kylien turvallisuushenkilöistä.

KYLÄKOULUJEN PUOLESTA PUHUMINEN

Kyläkoulujen tilanteen puolesta ei kovin moni taho puhu ja/tai toimi julkisuudessa, mutta me koimme asian omaksi vuonna 2024.

Konkretiaa toimintaan toi lisää se, että Karttulan pitäjäraati otti meihin yhteyttä ja pyysi apuamme. Tästä voi lukea lisää kohdassa Aukkaan Ääni (seuraavalla sivulla).

ASUKKAAN ÄÄNI

Asukkaan Ääni -työryhmä on saanut alkunsa 7.5.2024 Muuruvedeltä, ja ryhmän perusti Minna Pehkonen. Pohjois-Savon Kylät liittyi siihen 8.5.2024, kun sai kutsun Karttulan suunnalta. Muutamissa päivissä se levisi muun muassa kaikkiin muihin Kuopion entisiin liitoskuntiin sekä Länsirannan kyliin.

Ryhmä edustaa erilaisten yhdistysten, kuten vanhempain- ja kyläyhdistysten ja toimikuntien kautta koko Kuopion maaseutualuetta, mutta myös Särkiniemen lähiötä. Ryhmään on tervetullut mukaan kuka tahansa kuopiolainen, joka tuntee tärkeäksi puolustaa lähidemokratian toteutumista koko Kuopiossa erityisesti koskien lähikouluja, päiväkotia, maaseutua, lähiötä ja oikeudenmukaisuutta sekä kuntatasoista tasa-arvoa.

Ryhmän jäsenet toimivat viestinviejinä omalle asuinalueelleen.

Ryhmälle vakiintui nimi Asukkaan Ääni -työryhmä syksyllä 2024.

Ryhmän saavutuksia on muun muassa se, että kaikkia Kuopion maaseutualueiden suunniteltuja päiväkotia- ja koululakkautuksia ei ole tapahtunut ja / tai niiden päätöksenteko on lykkäätynyt.

Ryhmä on vaatinut avoimempaa valmistelua ja oikeudenmukaisia vaikutusarviointeja, muun muassa lapsi- ja maaseutuvaikutusten osalta.

Asukkaan Äänen konkreettisia toimia ovat olleet muun muassa:

- Kyläkoulukeskustelutilaisuus 15.5.2024. Tapahtumassa pääpuhujana Kari Lehtola. Toinen osio ohjelmassa oli paneeli. **Koko tapahtuman toteutus oli Pohjois-Savon Kylien ja Karttulan pitäjäraadin vastuulla.**
- Mielenilmaisu Kuopion torilla 20.5.2024 maaseudun ja lähiöiden koulujen sekä päiväkotien säilyttämisen puolesta.
- Kouluseminaari Kuopion Valtuustotalolla 11.9.2024
- Julkaisut: vaikuttavia videoita, kannanottoja lehdissä ja somessa, oikaisuvaatimuksia ja hallintokanteluja. Myös vaihtoehtoisia- ja parannusehdotuksia on lähetetty niin viranhaltioille kuin päättäjillekin. Näitä on kertynyt kymmeniä, jopa satoja.
- **Kansalaisaloite** NRO14201: Lapsen oikeuksien ja etujen turvaaminen päiväkotia- ja kouluverkkopäätöksissä. Pohjois-Savon Kylien toiminnajohtaja oli yksi viidestä aloitteen laatijasta.
- **Kuntalaisaloite** Kuopion valtuustolle maaseutufoorumin perustamisesta. Foorumin tulisi olla vaikuttavasti kiinni kunnallisessa päätöksenteossa, kun maaseutua koskevia asioita valmistellaan ja niistä päätetään. (Idea tästä 23.11.2024 Pohjois-Savon Kylien ja pitäjäraatien yhdessä järjestämässä työpajassa.)
- WhatsApp-ryhmässä on mediaa, linkkejä ja dokumentteja jaettu tällä hetkellä 2269 kpl alusta alkaen.
- Lisäksi ryhmän jäseniä on aktiivisesti osallistunut maaseudun kehittämiseen valtakunnallisesti. Useita edustajia oli mukana muun muassa Nurmeksien maaseutuparlamentissa 26-28.9.2024 ja Tahkolla Valtioneuvoston maaseutupoliittinen selontekoon liittyvässä tilaisuudessa 28.11.2024. Näissä kaikissa mukana myös Pohjois-Savon Kylät.

TILAISUUDET JA TAPAHTUMAT

Suomen Kylien valtakunnallisen konseptin mukaiset Avoimet Kylät - ja Avoimet Joulukylät toteutettiin myös tänä vuonna.

Niiden markkinoinnissa olimme edellisten vuosien tapaan kylien tukena, ja lisäksi uudistimme näiden tapahtumien esittelysisällöt kotisivuillemme kesän 2024 aikana.

AVOIMET KYLÄT -PÄIVÄ

Avoimet Kylät -päivää vietettiin 8.6.2024. Tapahtuma toteutui kylillä sekä verkossa. Tapahtumia toteutettiin Pohjois-Savossa 30, ja niihin osallistui päivien järjestäjien arvion mukaan 1800 henkilöä.

Avoimet kylät -päivistä (ja niihin liittyvistä infoista ja koulutuksista) viestittiin paikallislehdissä, Pohjois-Savon Kylien verkkosivuilla, uutiskirjeissä, kylätiedotteessa sekä some-kanavissa. Radio Sandels uutisoi tapahtumasta tekemällä toiminnajohtajan haastattelun.

AVOIMET KYLÄT - KOULUTUS ETÄNÄ

Tänä vuonna toteutimme lisäksi yhdessä Suomen Kylien kanssa valtakunnallisen koulutuksen Avoimet Kylät -päivään liittyen (ks. Avoimet Kylät -koulutus).

Koulutuksen idea ja kouluttajat tulivat Pohjois-Savon Kyliltä, ja kouluttajina toimivat hallituksen jäsenet Iisa Riisalo ja Virva Leväinen Kolman kylältä, Joroisista.

Tapahtumapäivänä 8.6.2024 toiminnanjohtaja tutustui kahteen tapahtumaan Muuruvedellä.

Avoimet Kylät -tapahtumia nostettiin esille sosiaalisessa mediassa niin ennen tapahtumapäivää kuin päivän aikana.

AVOIMET JOULUKYLÄT

Joulukuusta 2024 loppiaiseen 2025 vietettiin Avoimia joulukylä. Erilaisia joulutapahtumia saatiin Pohjois-Savosta mukaan 23 kpl.

Joulutapahtumia oli laidasta laitaan, muun muassa joulupuuroa, joululauluja ja joulumyyjäisiä.

KUNTAKIERTUE 28.2.-1.3.2024

Pohjois-Savon Kylät ry:n toiminta-suunnitelmassa vuodelle 2024 on kirjattuna yhteistyön lisäämisen maakunnan kuntien ja kaupunkien kanssa.

Toteutimme helmi-maaliskuun vaihteessa keskustelu-kiertueen, jossa oli toiminnanjohtajan mukana Suomen Kylät ry:n uusi puheenjohtaja Arto Pirttilahti.

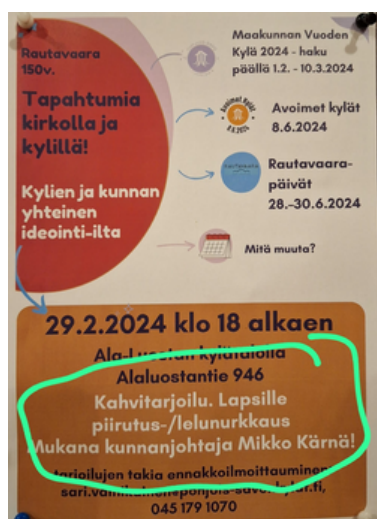
Mukana Arton ja toiminnanjohtajamme Sari Vainikaisen kanssa keskustelemassa oli

- kunnanjohtajia / kaupunginhallituksen pj
- kyläaktiiveja/kylätoimijoita
- kuntien hyvinvointi-/osallisuuskoordinaattoreita
- Leader-ryhmien edustajia
- Pohjois-Savon Kylien hallituksen jäseniä
 - KUOPIOSSA Anu Jokisaari / Maaninka (Kuopio)
 - VIEREMÄLLÄ Tuula Kajaste/Vieremä
 - TUUSNIEMELLÄ Terttu Kolari/Tuusniemi
 - JOROISSA

Henna Tiitinen/
Leppävirta, Olli-Pekka
Kähkönen/Varkaus ja
Virva Leväinen/
Joroinen.

SONKAJÄRVELLÄ tapahtumassa ei ollut mukana hallituksemme jäseniä kuten ei myöskään RAUTAVAARALLA, jossa toteutttiin kiertueen osuus kylätapahtumana.

Kirjoitusvirheisestä mainoksesta riitti riemua, ja toki tapahtuma oli onnistunut ilman sitäkin.

Yhdellä kertaa tuli porukalla käytyä läpi useampia asioita!

Tapahtuman ensimmäinen osa oli Pohjois-Savon Kylien vastuulla, ja se sisälsi Itä-Suomen aluehallintoviraston opetustoimen ylitarkastaja emeritus Kari Lehtolan puheenvuoron. Jälkimmäisen osan eli paneelikeskustelun veti Karttulan pitäjäraati, ja siinä olivat äänessä paikalliset ihmiset. Tilaisuus striimattiin ja tallenteet löytyvät YouTube-kanavaltamme.

KOTISEUTUSEMINAARI 12.10.2024

Toteutimme Pohjois-Savon kotiseutuyhdistysten liiton ja Pohjois-Savon liiton kanssa seminaarin, jonka puhujia olivat intendentti Maarit Hakkarainen Kuopion taidemuseosta, taidevastaava Henna Hietainen PSHVA:lta ja entinen eduskunnan puhemies Anu Vehviläinen.

23.11. MANSIKKAVIRTA

Pohjois-Savon Kylät oli mukana Sonkajärven Mansikkavirran tapahtumassa esittelemässä omaa toimintaa.

KEVÄKOKOUSSOHJELMAA

Mitä kaikkea kylämainen elämäntapa onkaan ja miksi siitä on syytä pitää ääntä?

Tätä pohdittiin lauantaina 20.04.2024 klo 13-15 järjestetyssä yhteistyö- ja ideointitapahtumassa.

TAPAHTUMAPÄIVÄ

20.04.2024 klo 13 - 15

Tapahtumapaikkana
Valoharju

Kurkimäentie 12, 70870 Hiltulanlahti

Päivän teemana

Kylämainen elämäntapa

Mitä onkaan kylämainen elämäntapa, ja miksi siitä kannattaa pitää ääntä - myös päättäjien korviin asti kuuluvasti!?

Tapahtumassa äänessä mm.

Antti Heikkinen
paluumuuttaja, kirjailija

Mika Suomalainen
videoterveisin kunnanjohtaja

Erik Räsänen
paluumuuttaja, Rautavaaran kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikapäällikkö

Vuoden 2023 Pohjois-Savon Vuoden Kylä -palkitut

KERKON KOSKI

Länsi-Maaninnan viitokset

23.11. TYÖPAJA

Pohjois-Savon Kylät sekä Kuopion pitäjäraadit ja LYT toteuttivat 23.11.2024 työpajan, joka kokosi yhteen 25 kylien ja asukas-

yhteisöjen toiminnasta sekä maakunnan kehittämisestä kiinnostunutta henkilöä.

Työpajan toteutuksen lähtökohtana oli molempien toimijoiden tahto olla rakentavan yhteistyön asialla, ja halu osaltaan edistää maakunnan elinvoimaisuutta sekä olla pohjustamassa käännekohtaa maaseudun uuteen menestykseen.

Tapahtuman suunnittelussa kumppanimme oli Vehmersalmen pitäjäraadin puheenjohtaja Mauno Kumpulainen.

VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN

Nettisivuja (www.pohjois-savonkylat.fi) päivitettiin säännöllisesti ja niillä tiedotettiin ajankohtaisista asioista, tapahtumista sekä hankkeiden toiminnasta.

Nettisivut uudistettiin kesän 2024 aikana.

Sosiaalisen median kanavista käytössä olivat:

1. **FACEBOOK:** Pohjois-Savon Kylät ry:n Facebook-sivulla on 1700 seuraajaa. Kanavalla tiedotettiin toiminnasta, hankkeiden tapahtumista sekä jaettiin ajankohtaisia tietoa kylä- ja asukastoimintaan liittyen. Lisäksi toiminnanjohtajalla on profiili Toiminnanjohtaja Pohjois-Savon Kylät.
2. **INSTAGRAM:** seuraajia on reilu 600, ja saimme jossain määrin lisättyä sisällöntuotantoa tähän kanavaan.
3. **YOUTUBE:** saimme tänä vuonna lisää materiaalia kanavaamme. Tähän vaikuttivat suurelta osin kyläkoulukeskustelu ja siihen tuottamamme materiaali sekä se, että varapuheenjohtaja toimi toiminnanjohtajan työparina tämän kanavamme käytön elvyttämisessä.

Sähköisiä Kyläkirjeitä lähetettiin yhteensä neljä (4) kappaletta sekä kesän alussa laitettiin liikkeelle Kesäinen Kyläkirje Mailchimpin kautta.

Nämä Kyläkirjeet toimitettiin kaikille kyläasioista kiinnostuneille kylärekisterissä oleville, itse kyläkirjeen tilanneille sekä yhteistyökumppaneille ja verkostolle, yhteensä tilaajia on noin 750.

Jäsentiedote

Jäsenistölle kaksi kertaa vuodessa lähetettäviä kylätiedotteita toimitettiin sähköpostitse ennen kevät- ja syyskokousta.

Kylätiedotteissa kerrottiin kylätoiminnan ajankohtaisista asioista ja käynnissä olevista hankkeista.

Lisäksi tiedotettiin tapahtumista, koulutuksista ja Pohjois-Savon Kylät ry:n sääntömääräisistä kokouksista.

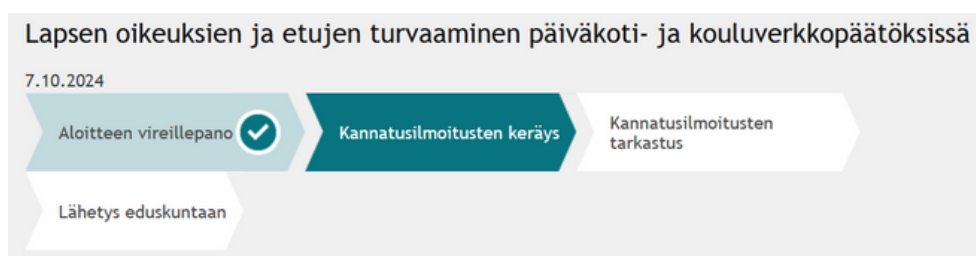
VAIKUTTAMINEN

KANNANOTOT

Pohjois-Savon Kylät ry otti kantaa kylä- ja asukastoimintaa sekä maaseudun asukkaita koskeviin asioihin. Mieli- ja mielipidekirjoitukset liittyivät pääasiassa kyläkoulujen tilanteeseen, johon liittyen olimme yhteydessä eri toimijoihin myös sähköpostitse.

KANSALAISALOITE

Viimeisen 30 vuoden aikana 96 prosenttia maaseutukouluista on lakkautettu, mutta pitkällä aikavälillä kouluratkaisut eivät ole ratkaisseet ongelmia vaan onkin voinut käydä päinvastoin. Lähikouluja alas ajavat kouluverkkomuutokset eivät vaikuta ratkaisevan elinvoiman tilaa, vaan pahimmillaan heikentävät.

Olisiko nyt aika katkaista tämä negatiivinen kierre? Meidän eli kansalaisaloitteen tekijöiden mielestä on. Lakkautuspäätöksiä varmasti tulee aika ajoin tehtäväksi, mutta tärkeää on se, että suunnitelmat ja laajat vaikutusarvioinnit ovat hyvin tehtyinä. Kansalaisaloitteella pyritään vaikuttamaan arviointien tekemisen ja lapsen oikeuksien toteutumisen puolesta.

Aloite julkaistiin 7.10.2024, ja siihen saatiin vuoden 2024 loppuun mennessä 1469 allekirjoitusta.

MEDIANÄKYVYYS

Mediassa näkyvyyttä on haettu laittamalla mediatiedotteita sekä toimittamalla lyhyitä juttuja sekä antamalla juttuaiheita sekä haastatteluja. Yhteistyö medioiden kanssa on toimivaa ja tuo näkyvyyttä kylätoimintaan kaikilla niin maakunta kuin kylätasoilla.

Olemme hyödyntäneet kyläomistajan viestintälehdistä Vehmeriläistä, johon kirjoitimme juttuja sekä kevät- että syysnumeroon.

Paikallislehdistä Koillis-Savoon ja Pitäjäläiseen toimitimme tänäkin vuonna kaksi (2) kolumnia sovittujen aikataulujen mukaisesti.

Paikallisradioon annoimme haastatteluja muun muassa Avoimet Kylät -tapahtumaan liittyen.

Elokuussa olimme mukana Elonkorjuu-tapahtumassa Kuopion torilla. Toiminnanjohtaja kutsui kylätoiminnan esittelypuheenvuoroonsa mukaan Jari Kajanin ja Kati Viskarin. Olavi Rytönen haastatteli.

YHTEISTYÖ

VERKOSTOYHTEISTYÖ

Tärkein yhteistyöverkostomme oli käytännönläheinen maakunnallisten kylätoimijoiden verkosto. **Maakuntien toiminnanjohtajat ja Suomen Kylät -tiimi** kokoontuivat säännöllisesti joko etänä kerran kuukaudessa sekä keväällä Kyläpäivillä. Lisäksi aktiivisessa käytössä oli yhteinen WA-ryhmä, jossa jaettiin tietoa ja autettiin kollegoja mahdollisten kysymysten äärellä.

Asukkaan Ääni -ryhmä ja erityisesti sen kyläraatien ja Länsirannan Kylien edustajisto olivat tärkeä verkosto vuonna 2024. Se on hyvä esimerkki siitä, että kylätoimijat ovat myös itse aktiivisia Pohjois-Savon Kylien suuntaan, eli yhteistyön tekemiseen on molemminpuolinen kiinnostus ja tarve. (HUOM: tätä tulemme edistämään vuonna 2025, ja tavoitteena on saada verkostoa laajennettua enemmän koko maakunnan alueelle - mikäli alueilla asia tarpeelliseksi nähdään.)

Toiminnanjohtaja on jäsenenä myös **Kyläkoutsiverkostossa**, ja osallistui myös Maaseutuleirille lokakuussa 2024. Leirin tuotoksena syntyi **Maaseudun Brändikäsikirja**, joka sisältää kaikki keskeiset määreet, joita jokainen voi hyödyntää viestinnässään rakentaakseen yhtenäistä mielikuvaa ja tunnetta maaseudusta.

Olimme mukana myös **Nurmeksen maaseutuparlamentissa 26-28.9.2024** ja Tahkolla **Valtioneuvoston maaseutupoliittinen selontekoon liittyvässä tilaisuudessa 28.11.2024**.

OHJAUSRYHMÄT

Toiminnanjohtaja on Pohjois-Savon Kestävät Kylät -hankkeen ohjausryhmän jäsen.

YHTEISTYÖKUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT

Pohjois-Savon Kylät ry tekee kylätoimintaa yhdessä laajojen verkostojen kanssa. Tärkeänä kumppanina kylätoiminnan kehittämisessä olivat Suomen Kylät ry, maakunnalliset kyläyhdistykset sekä paikalliset kylätoimijat Pohjois-Savossa.

Muita yhteistyökumppaneita ovat Pohjois-Savon liitto, Pohjois-Savon ELY-keskus, Pohjois-Savon pelastuslaitos, Pohjois-Savon hyvinvointialue, Pohjois-Savossa toimivat neljä (4) Leader-ryhmää, Sydän-Savon maaseutupalvelut sekä alueen kunnat ja kunnissa toimivat hyte- ja järjestöyhteistyöhenkilöt. Yhteistyötä tehtiin lisäksi kuntien, muiden paikallisten, maakunnallisten ja valtakunnallisten järjestöjen sekä paikallistoimijoiden kanssa.

Vuoden aikana tiivistyi yhteydenpito Pohjois-Savon Sosiaaliturvayhdistyksen kanssa, erityisesti heidän ja Pohjois-Savon Liikunnan yhteisen KOONTO-hankkeen myötä.

Loppuvuonna käynnistettiin lisäksi yhteistyön kehittäminen maakunnan kolmen Leader-ryhmän kanssa. Tässä kehittämistyössä on tukena Etelä-Savon Kylien Mervi Lintunen, joka on myös Suomen Kylien 1. varapuheenjohtaja.

MUU TOIMINTA

VUODEN KYLÄN VALINTA

Pohjois-Savon Vuoden Kylä -valinnan tekevät Pohjois-Savon liitto ja Pohjois-Savon Kylät ry. Vuoden Kylä saa palkinnoksi Kuikka-viirin, kunniakirjan ja 1000 euron palkintorahan. Maakunnallisen kilpailun voittaja osallistuu Suomen Kylät ry:n järjestämään valtakunnalliseen Vuoden Kylä -kilpailuun vuonna 2025.

Vuoden Kyläksi haki mukaan seitsemän (7) kyläyhdistystä viiden (5) kunnan alueelta. Kyliä näissä yhdistyksissä on yhteensä 14. Tänä vuonna hallituksen nimeämä työryhmä toiminnanjohtajan johdolla teki ehdotuksen, jonka Pohjois-Savon Kylien hallitus hyväksyi kokouksessaan 19.03.2024.

Pohjois-Savon Kylät ry:n hallitus päätti esittää, että Pohjois-Savon liitto valitsee Syvänniemen (Karttula/Kuopio) Pohjois-Savon Vuoden Kyläksi 2024 ja että valtakunnalliseen Vuoden Kylä -kilpailuun vuonna 2025 esitetään Syvänniemeä. Kunniainnointia Pohjois-Savon Kylät ry:n hallitus päätti esittää Kolmisopen kylälle (Siilinjärvi).

Palkitseminen tapahtui maakuntavaltuuston kesäkuun 2024 kokouksessa.

Kuva: Maakuntajohtaja Tytti Määttä (vas.), Satu Pylkkönen, Pekka Kääriäinen ja Merja Jarvis Syvänniemeltä sekä Aino Hartikainen ja Sari Kämäläinen Kolmisopelta.

KYLÄREKISTERI JA KYLÄTALOREKISTERI

Pohjois-Savon Kylät ry ylläpitää Pohjois-Savon kylistä ja kylien yhteyshenkilöistä kylärekisteriä. Kylätaloista ja muista kylien kokoontumistiloista on kylätalorekisteri.

Lisäksi ylläpidetään listaa kyläturvallisuusyhteyshenkilöistä ja kyläturvaryhmistä. Kylätietoja ylläpidetään ja päivitetään ympäri vuoden.

HANKETOIMINTA

OMA KYLÄTAIDE -HANKE

Pohjois-Savon Kylät ry sai Taiteen edistämiskeskukselta rahoituksen Oma kylätaide -hankkeeseen vuodelle 2023.

Oma kylätaide -hanke käynnistyi 1.2.2023, ja sen oli tarkoitus kestää 30.10.2023 saakka. Koska syyskuulle 2024 suunniteltu tapahtuma peruuntui, haettiin ja saatiin jatkoaikaa vuoden 2024 loppuun saakka.

Oma kylätaide -hankkeen ideana oli se, että jokainen kylä voi toteuttaa omannäköisen tapahtuman. Yksi tärkeä painopiste oli kyläläisten suunnittelema taidenäyttely Oma kylätaide -tapahtuman yhteyteen. Kyläläiset voivat tuoda kylätalolle tai muulle vastaavalle esille omia tärkeitä kokemiaan esineitä.

Tapahtuman ja mahdollisen taidenäyttelyn suunnittelussa ja pystyttämisessä oli apuna toiminnanjohtaja.

Vuonna 2024 toteutettiin neljä tapahtumaa:

1. Räsälä
2. Mansikkavirta
3. Kolmisoppi
4. Syvänniemi

Oma Kylätaide -näyttely ja koko perheen tapahtuma
Räsälän Kylätalolla
la 10.2.2024 klo 11-14
Leppävirrantie 5, 71330 Kuopio
Kaikille avoin - Vapaa pääsy!

Ohjelma
Räsälän Ilttamateatteri / Teatteriesitys: Eräpäivä
Lausuntaesitys: Eino Leino, Turunkorva.
Lausunta: Veikko Savolainen. Musiikki: Esko Loven.
Musiikkiesitys / Aino Nissinen
Käsityö-/Taidenäyttely, jossa esillä kyläläisten itse tekemiä tai omistamia teoksia ja esineitä.
Yhteislaulua
Askartelupiste
Patalappupiste, jossa voi kutoa oman patalapun
Herkut kahviosta ja ulkona olevasta grillistä käteisellä.
Kuljetus tapahtumaan mahdollinen.
Lisätietoja Sirpa Miettiseltä, 044 325 7298.

Kahvio ja grilli
Kuljetus

Tervetuloa!
Räsälän Raittiusyhdistys ry • Pohjois-Savon Kylät

Kaiken kansan iltamat
SONKAJÄRVELLÄ
LA 13.7. KLO 19-22
MANSIKKAVIRRAN KYLÄTALO
MADESALMENTIE 595

TANSSIA SOITTAJANA
VISAILUA DUO RAIMO RUKKONEN
PUFFETTI

MANSIKKAVIRRAN KYLÄYHDISTYS
VAPAA PÄÄSY
Pohjois-Savon Kylät

POHJOIS-SAVON
17.8. KLO 12-16
UUDEEN KYLÄ
KUNNIAMAININTA -JUHLA
KOLMISOPPI
Varpalsjärventie 501, Siilinjärvi

OHJELMAA KAIKEN IKÄISILLE:
• MUSIIKKIA / TAPANI HEINONEN
• POMPPULINNA JA AKKUAUTOJA
• RISUKUDONTAA JA KUKKA-ASKARTELUA
• KEEPIHEVOSRATA, RUNONURKKA, TAIDEMYNTÄNÄYTTELY
• SATUTELTTA (KLO 13-15)

MAKSUTON TAPAHTUMA!
Tervetuloa!
Kolmisoppen kyläyhdistys
Pohjois-Savon Kylät

KYLÄKAHVILASTA HERKUT KORTILLA TAI KÄTEISELLÄ!

POHJOIS-SAVON
11.8.2024 klo 12-16.30
UUDEEN KYLÄ -JUHLA
SYVÄNNIEMI

KLO 12-13 JUHLAKAHVIT
KLO 13-14 DUO RIITTA JA PETRA
KLO 12.30-16.30 VINTTITANSSIT
KLO 14-16.30 LASTENOHJELMAA JA TAIDETYÖPAJA

Syvänniemen kyläyhdistys • Pohjois-Savon Kylät

LEPPÄVIRRAN TAPAHTUMAKALENTERI

Teimme yhteistyöhankkeen Leppävirran kunnan kanssa vuosina 2023 ja 2024.

Koordinoimme yhdessä kunnan kanssa Leppävirran alueen toimijoiden toteuttaminen tapahtumien tiedottamisen. Teimme ajantasaisen sähköisen tapahtumakalenterin, joka oli mahdollista tuki myös tulostaa.

Tapahtumajärjestäjät ilmoittivat tiedot sähköisellä lomakkeella, ja päivitimme dokumenttia jatkuvasti.

Ilkka-lehti
LOKAKUU 2024

Huomautetaan, että kalenteri päivitetään uusia tietoja ja korjauksia, sitä mukaa, kun apit ja paikat täsmäykset, korjauksia ja tapahtumia saadaan.

Kokkeiden iltamalle avoin Tietokirja-kirjasto kirkonkylänsalissa
Ti 11.10.2024 klo 18.00 - 19.00
Osoite: Leppävirran kirjasto kirkonkylänsalissa, Keskustie 4, Leppävirta.
Pääsy on ilmainen, ei erikseen ilmoitettua.

Seitso Joka toinen tietokirja-kirjasto kirkonkylänsalissa on avoina kaikille. Käytössä on myös tietokirjojen lisäksi, kirjasto kirkonkylänsalissa on avoina kaikille. Käytössä on myös tietokirjojen lisäksi, kirjasto kirkonkylänsalissa on avoina kaikille. Käytössä on myös tietokirjojen lisäksi, kirjasto kirkonkylänsalissa on avoina kaikille.

Tapahtuman toteuttaja / Laitteiden antaja: Leppävirran kirjasto ry, Joulukatu 10, 00100 Helsinki, joulukatu@leppavirta.fi, 040 522 5223

Saimaan Puhelupäivä ja Askartelu- ja käsityökerho
Ke 2.10.2024 klo 14-16
Osoite: SAIMAA O Saimaanranta, Heinävedentie 2700 7900 Leppävirta.
Pääsy on ilmainen, ei erikseen ilmoitettua.

Seitso Leppävirran kirjasto kirkonkylänsalissa, Askartelu- ja käsityökerho jatkaa edelleen ja nyt kirkonkylänsalissa on avoina kaikille. Käytössä on myös tietokirjojen lisäksi, kirjasto kirkonkylänsalissa on avoina kaikille. Käytössä on myös tietokirjojen lisäksi, kirjasto kirkonkylänsalissa on avoina kaikille.

Tervetuloa! Leppävirran kirjasto kirkonkylänsalissa, Askartelu- ja käsityökerho jatkaa edelleen ja nyt kirkonkylänsalissa on avoina kaikille. Käytössä on myös tietokirjojen lisäksi, kirjasto kirkonkylänsalissa on avoina kaikille. Käytössä on myös tietokirjojen lisäksi, kirjasto kirkonkylänsalissa on avoina kaikille.

Tapahtuman toteuttaja / Laitteiden antaja: Saimaanranta kirjasto ry, 040 262 2275, saimaa@leppavirta.fi

Tulostus Leppävirta LOKAKUU JATKUU

POHJOIS-SAVON HYVINVOINTIALUEEN RAHOITUKSELLA TOTEUTETUT VIRKISTYSPÄIVÄT

Virkistyspäiviä on toteutettu Pohjois-Savon hyvinvointialueen avustuksella kesästä 2023 alkaen. Tuolloin Pohjois-Savon Kylät ja hyvinvointialue solmivat 3-vuotisen kumppanuussopimuksen, ja tavoitteena on matalankynnyksen virkistyspäivien avulla tukea ikäihmisten osallisuutta, vähennettiin yksinäisyyttä, sekä antaa mahdollisuus sosiaalisten kontaktien syntymiseen ja säilymiseen.

Virkistyspäiviä toteuttiin laajasti Pohjois-Savon alueen kylillä, yhteensä tapahtumia oli 24. Teimme tiivistä yhteistyötä Pohjois-Savon hyvinvointialueen ja Ikäkeskuksen neuvonnan kanssa virkistyspäiviin liittyen.

Virkistyspäivätoiminnan kautta tuotiin ikäihmisille samalla tietoa Ikäkeskuksen tarjoamista palveluista, virkistystä, kulttuuria ja mielenhyvinvointia. Saatua avustusta käytettiin virkistyspäivien sisällön toteuttamiseen, tiedottamiseen, henkilöstökuluihin sekä toimitilakulujen (kylätalojen vuokrat) kattamiseen. Lisäksi hankittiin virkistyspäiviin esiintyjä / asiantuntijoita sekä tarvittavia materiaaleja.

Asetetut tavoitteet ja niiden saavuttaminen

Vuonna 2024 toteutettiin yhteensä 44 Virkistyspäivää, joihin osallistui 1617 ikäihmistä eri puolilta maakuntaa. Osallistujamäärän arvio oli 400–600 vuodessa, joten tavoite ylitettiin selkeästi.

Tapahtumien määräksi oli arvioitu 40 vuodessa, eli myös tuo tavoite saavutettiin. Osallistujista 60 % oli naisia ja 40 % miehiä. Suurin osa osallistujista oli 65 vuotiaita tai vanhempia.

Virkistyspäivien alueellinen kattavuus

Virkistyspäivät toteutettiin kysynnän mukaisesti, ja hakumahdollisuutta markkinoitiin erityisesti vuodenvaihteessa 2023–24, mutta toki myös pitkin vuotta. Virkistyspäiviä oli mahdollista hakea sähköisellä lomakkeella.

Virkistyspäiviä tarjottiin siis koko maakunnan alueelle, mutta niitä toteutui vuonna 2024 lisämessä, Kiuruvedellä, Kuopiossa (Karttula, Maaninka, Nilsä, Vehmasmäki ja Vehmersalmi), Leppävirralla, Rautalammilla, Siilinjärvellä, Suonenjoella, Tuusniemellä, Varkaudessa ja Vieremällä.

Toimintamme

Yhdessä - Uskaltaen - Fiksusti

pohjois-savonkylat.fi

Instagramissa
@pskylat

YouTubessa
@pskylat

Facebookissa
@Pohjois-Savon Kylät ry